

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Економічний факультет
Кафедра маркетингу

Зінцьо Ю.В.

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ПРОХОДЖЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ (ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ)
ПРАКТИКИ**

для студентів денної (заочної) форми навчання
економічного факультету спеціальності 075 «Маркетинг»

Львів 2021

Рекомендовано до друку кафедрою маркетингу
Львівський національний університет імені Івана Франка
(протокол № 1 від 30.08.2021)

Рецензент:

Ангелко Ірина Володимирівна
доцент кафедри економіки і маркетингу
Інституту підприємництва та перспективних технологій
Національного університету «Львівська політехніка»,
кандидат економічних наук, доцент.

Дайновський Юрій Анатолійович
професор кафедри маркетингу Львівського торговельно-
економічного університету
доктор економічних наук, професор.

Зіньцьо Ю.В. **Виробнича (переддипломна) практика:** Методичні рекомендації щодо проходження виробничої (переддипломної) практики для студентів денної (заочної) форми навчання економічного факультету спеціальності 075 «Маркетинг». Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2021. с. 30.

Методичні матеріали призначені для студентів спеціальності «Маркетинг», які проходять виробничу (переддипломну) практику та викладачів, які здійснюють наукове керівництво практикою. Рекомендації містять вимоги до змісту, обсягу та оформлення звіту про проходження практики, а також підготовки до захисту.

ЗМІСТ

АНОТАЦІЯ.....	4
1. Мета та завдання практики.....	5
2. Порядок організації та керівництво практикою.....	8
3. Зміст практики	10
4. Методичні рекомендації	12
4.1. Правила ведення і заповнення щоденника.....	12
4.2. Вимоги до оформлення звіту про проходження виробничої (переддипломної) практики	12
5. Підведення підсумків практики	15
6. Критерії оцінювання.....	16
7. Рекомендована література.....	17
8. Додатки.....	18
Додаток 1. Щоденник практики.....	18
Додаток 2. Зразок титульної сторінки звіту про проходження виробничої (переддипломної) практики.....	24
Додаток 3. Типовий календарний графік проходження виробничої (переддипломної) практики.....	25
Додаток 4. Зразок угоди на проведення практики студентів.....	26
Додаток 5. Приклад оформлення бібліографічного опису у списку використаних джерел.....	28

АНОТАЦІЯ

Виробнича (переддипломна) практика є обов'язковим компонентом освітнього процесу з підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня, спеціальності 075 «Маркетинг» у Львівському національному університеті імені Івана Франка. Базами проходження виробничої (переддипломної) практики є підприємства та організації будь-якої форми власності в структурі яких є маркетингові відділи або які провадять маркетингову діяльність.

Під час виробничої (переддипломної) практики здобувачів, увага відповідальних за практику повинна акцентуватися на розвитку практичних навиків та творчих здібностей студентів, їх самостійності, умінні приймати рішення та працювати в колективі.

У період проходження практики закладаються основи досвіду професійної діяльності, практичних умінь і навичок, професійних якостей особистості майбутнього фахівця з маркетингу.

Виробнича практика студента реалізується у відповідності до наперед затвердженого календарного графіку проведення практики (останній переглядається і корегуються у відповідності до змін в освітньої програми).

Програма практики студентів регламентована:

- Законом України «Про вищу освіту» (URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>).
- Законом України «Про освіту» (URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>).
- Положенням «Про проведення практик здобувачів вищої освіти Львівського національного університету імені Івана Франка» (URL: https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/reg_practice.pdf).
- Положенням «Про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України» (URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93#Text>).
- Положенням «Про організацію освітнього процесу у Львівському національному університеті імені Івана Франка» (URL: <https://www.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/06/S22C-6e18062115060-1.pdf>).
- Положенням «Про контроль та оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Львівського національного університету імені Івана Франка» (URL: https://www.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/reg_education-results.pdf).
- Навчальним планом кафедри «Маркетингу» Львівського національного університету імені Івана Франка.
- Освітньо-професійною програмою «Маркетинг» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 075 – «Маркетинг».
- Загальними особливостями баз практики.

1. Мета та завдання практики

Мета освітнього компонента «Виробнича (переддипломна) практика» є: оволодіння сучасними методами, інструментарієм та формами організації маркетингової діяльності та її пріоритетів (на базі одержаних в Університеті знань) професійними вміннями й навичками для прийняття оптимальних рішень в реальних ринкових та виробничих умовах та збір фактичного матеріалу для виконання дипломної (кваліфікаційної) роботи.

Завдання освітнього компонента «Виробнича (переддипломна) практика» :

- комплексне вивчення маркетингової діяльності фірми у тісному взаємозв'язку з технікою, технологією, організацією, економікою та управлінням виробництвом та темою дипломної роботи;
- техніко-економічний аналіз маркетингової діяльності підприємства за певний період для виявлення резервів покращення кінцевих результатів роботи;
- ознайомитися з організацією, структурою і перспективами розвитку баз практики, управлінням маркетингу;
- опанувати існуючу практику виконання функцій у тих підрозділах бази практики, де студент проходить практику;
- набути навичок проведення планово-економічних розрахунків, аналізу і ведення документації щодо діяльності підрозділів підприємства;
- самостійно виконувати завдання, передбачені програмою практики у певних підрозділах;
- провести порівняльний аналіз існуючої організації і методики виконання певних функцій на базі практики і відповідних методичних вказівок, інструкцій тощо.

Виробнича (переддипломна) практика для студентів денної (заочної) форми навчання триває 2 тижні, що складає 3 кредити ECTS (90 годин) та відповідає вимогам графіку навчального процесу і навчальному плану підготовки фахівців зі спеціальності 075 «Маркетинг» освітньої програми «Маркетинг» другого (магістерського) рівня освіти.

Підготовка висококваліфікованих фахівців передбачає доповнення набутих ними теоретичних знань системою практичної підготовки. Студенти проходять виробничу (переддипломну) практику на підприємствах, які мають права юридичної особи та здійснюють виробничу, науково-дослідницьку і комерційну діяльність з метою одержання відповідних навиків та вмінь практичної діяльності за спеціальністю.

Це можуть бути суб'єкти господарської діяльності різних видів економічної діяльності, форм власності, організаційно-правових форм.

Робоча програма виробничої (переддипломної) практики складена на основі освітньо-професійної програми «Маркетинг» та відповідає стандарту вищої освіти спеціальності 075 «Маркетинг».

Під час виробничої (переддипломної) практики здобувач вищої освіти повинен:

- навчитися використовувати отримані теоретичні знання про методи та прийоми маркетингу для виконання практичних завдань маркетингової діяльності в організації;
- навчитися аналізувати та провадити політику маркетингу-мік підприємств та організацій;
- посилити навички самостійного збирання економічних фактів і даних та їх наукового узагальнення й дослідження, аргументація на його основі

- теоретичних положень та практичних рекомендацій щодо розв'язання певних актуальних маркетингових проблем;
- оволодіти методами маркетингової діяльності підприємства: ознайомлення із здійсненням товарної, цінової політики, організацією просування товарів (послуг), плануванням маркетингу та його контролем;
 - ознайомитися з альтернативними способами вирішення маркетингових проблем в реальному секторі національної економіки;
 - ознайомитись з призначенням, функціями, виробничою і управлінською структурами підприємства;
 - розвинути навички по проведенню маркетингових досліджень у підприємницькій діяльності;
 - зібрати інформацію та необхідні матеріали для написання і оформлення звіту про виробничу (переддипломну) практику;
 - зібрати, систематизувати та узагальнити інформацію для її подальшого використання при виконанні кваліфікаційної роботи магістра;
 - розробити рекомендації по вдосконаленню маркетингової діяльності підприємства чи організації.

У результаті вивчення дисципліни студент набуває:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 3 Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 4 Здатність до адаптації та дії в новій ситуації

ЗК 5 Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 6 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК1. Здатність логічно і послідовно відтворювати та застосовувати знання з найновіших теорій, методів і практичних прийомів маркетингу.

СК5. Здатність до діагностування маркетингової діяльності ринкового суб'єкта, здійснення маркетингового аналізу та прогнозування.

В результаті проходження виробничої (переддипломної) практики студент буде:

знати :

- організаційну та виробничу структуру підприємства, його функціональних підрозділів;
- законодавчі та нормативні акти, які регламентують маркетингову діяльність фірми;
- цілі та завдання відділу маркетингу;
- взаємозв'язки відділу маркетингу з іншими підрозділами;
- організацію маркетингової діяльності на внутрішніх і зовнішніх ринках;
- механізм реалізації елементів комплексу маркетингу;
- методикку проведення аналізу маркетингової діяльності фірми.

вміти :

- організувати збір інформації для оцінки маркетингової діяльності підприємства;
- розробляти плани маркетингової діяльності;
- складати звіти, акти, довідки щодо результатів маркетингової діяльності проводити аналіз стану маркетингової діяльності;

- проводити маркетингові дослідження, використовуючи різні його види та методи;
- визначати стан конкуренції на ринку;
- правильно оцінювати кон'юнктуру ринку
- обґрунтовувати шляхи покращення маркетингової діяльності фірми.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Знати і вміти застосовувати у практичній діяльності сучасні принципи, теорії, методи і практичні прийоми маркетингу.

ПРН 2. Вміти адаптовувати і застосовувати нові досягнення в теорії та практиці маркетингу для досягнення конкретних цілей і вирішення задач ринкового суб'єкта.

ПРН 3. Планувати і здійснювати власні дослідження у сфері маркетингу, аналізувати його результати і обґрунтовувати ухвалення ефективних маркетингових рішень в умовах невизначеності.

ПРН 5. Презентувати та обговорювати результати наукових і прикладних досліджень, маркетингових проектів державною та іноземною мовами.

ПРН 6. Вміти підвищувати ефективність маркетингової діяльності ринкового суб'єкта на різних 7 рівнях управління, розробляти проекти у сфері маркетингу та управляти ними.

ПРН 8. Використовувати методи міжособистісної комунікації в ході вирішенні колективних задач, веденні переговорів, наукових дискусій у сфері маркетингу.

ПРН 15. Збирати необхідні дані з різних джерел, обробляти і аналізувати їх результати із застосуванням сучасних методів та спеціалізованого програмного забезпечення.

2.Порядок організації та керівництво практикою

Тривалість виробничої (переддипломної) практики визначається навчальним планом. Навчально-методичне керівництво практикою й виконання програми забезпечує кафедра маркетингу. Перед початком виробничої (переддипломної) практики керівник від кафедри проводить консультаційно-інструктаж, на якій студентів ознайомлюють з:

- програмою виробничої (переддипломної) практики;
- порядком її проходження;
- вимогам до складання звіту про проходження практики;
- вимогами щодо оформлення щоденника;
- системою оцінювання.

Проходження виробничої (переддипломної) практики передбачає здійснення контролю за дотриманням студентами вимог. Виокремлюють дві форми контролю:

- поточний контроль – здійснюється керівником виробничої (переддипломної) практики від кафедри «Маркетингу» та призначенням керівником від бази практики. Передбачає перевірку своєчасності заповнення щоденника, виконання визначеного графіка робіт, індивідуальних завдань тощо.
- підсумковий контроль – здійснюється в процесі захисту звіту з виробничої (переддипломної) практики та передбачає також перевірку відповідності всіх документів.

Поточний контроль за проходженням практики здійснюють з метою:

- надати допомогу студентам у виконанні програми практики;
- виявити й усунути недоліки у проходженні практики.

Контроль можуть проводити:

- керівник практики від Університету;
- керівник від бази практики;
- завідувач кафедри маркетингу.

Розподіл студентів на практику проводиться кафедрою з урахуванням теми магістерської роботи. Студенти можуть самостійно, з дозволу кафедри, підбирати для себе місця проходження практики і пропонувати їх. Закріплення студентів за базами практики та призначення керівників від кафедри маркетингу оформляється наказом ректора університету.

Керівник практики зобов'язаний:

- ознайомити студентів із програмою виробничої (переддипломної) практики;
- повідомити студентів про форми звітності, затверджені кафедрою;
- здійснити контроль за своєчасним прибуттям студентів на бази практики.

У кінці практики керівники оцінюють результати проходження практики кожним студентом, дають письмову характеристику та відгук на звіт про проходження практики.

Студенти під час проходження практики зобов'язані:

- до початку практики пройти медичний огляд та інструктаж з охорони праці та техніки безпеки, питань проходження практики, отримати від керівника практики від кафедри методичні вказівки, консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;
- своєчасно прибути на базу практики; дотримуватись правил охорони праці й техніки безпеки;
- ознайомитися із правилами внутрішнього розпорядку установи та іншими нормативними документами, які регламентують роботу працівника, і

- суворо їх дотримуватись;
- заповнити належним чином документацію щодо проходження практики та забезпечити її доступність для перевірки;
 - своєчасно готувати звіт про виконання програми практики;
 - згідно з розкладом роботи комісії вчасно захистити звіт про практику.

При проходженні виробничої (переддипломної) практики студент веде щоденник, в якому коротко відображає основні результати виконаної роботи.

Всі роботи, що зафіксовані в щоденнику, повинні бути затверджені керівником практики від підприємства. Керівництво підприємства дає в щоденнику висновок про роботу студента під час практики, де відображає: характеристику виконаної роботи, її якість, активність і дисципліну студента, участь студента в громадській роботі, а також загальну оцінку роботи студента під час практики.

За узгодженням керівників практики студенти повинні один-два рази на тиждень звітувати на кафедрі про виконану роботу.

3.Зміст практики

Змістом практики передбачається виконання студентом наступних завдань і робіт:

1. Ознайомитися:

- з підприємством, його історією, видами виготовлюваної продукції та організаційною структурою;
- з організаційною структурою служби маркетингу, виконуваними функціями, які покладаються на окремі підрозділи, посадовими інструкціями.

2. Виконати наступну роботу:

- дослідити реальну маркетингову ситуацію на ринку підприємства, визначити тенденції її розвитку та здійснити прогноз основних показників, що характеризують результати маркетингової діяльності;
- дослідити сильні та слабкі сторони підприємства, які визначають його конкретні переваги в розрізі обраної теми магістерської роботи;
- визначити фактори маркетингового середовища (внутрішні, зовнішні), які можуть бути найважливішими для досягнення стратегічних (тактичних, оперативних) цілей підприємства, виходячи із проблеми дослідження в дипломній роботі. Описати механізм впливу цих факторів, запропонувати методи моделі кількісної та якісної оцінки. Надати характеристику джерел маркетингової інформації, яка була використана в процесі дослідження;
- дослідити чинники формування та реалізації маркетингових стратегій підприємства за напрямками бізнесу, видами товару, ринками збуту тощо.

Програма практики складається з таких змістових модулів:

1. Економічна характеристика та аналіз діяльності бази практики

2. Дослідницька частина

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми магістра в результаті проходження практики студенти повинні вміти:

Зміст умінь, що забезпечуються
Змістовий модуль 1. Економічна характеристика та аналіз діяльності бази практики
<i>знати:</i> <ul style="list-style-type: none">– організаційну та виробничу структуру підприємства, його функціональних підрозділів;– законодавчі та нормативні акти, які регламентують маркетингову діяльність фірми;– цілі та завдання відділу маркетингу;– взаємозв'язки відділу маркетингу з іншими підрозділами <i>вміти:</i> <ul style="list-style-type: none">– організувати збір інформації для оцінки маркетингової діяльності підприємства;– розробляти плани маркетингової діяльності;– складати звіти, акти, довідки щодо результатів маркетингової діяльності
Змістовий модуль 2. Дослідницька частина
<i>знати:</i> <ul style="list-style-type: none">– організацію маркетингової діяльності на внутрішніх і зовнішніх ринках;

- механізм реалізації елементів комплексу маркетингу;
- методику проведення аналізу маркетингової діяльності фірми.

вміти:

- проводити аналіз стану маркетингової діяльності;
- проводити маркетингові дослідження, використовуючи різні його види та методи;
- визначати стан конкуренції на ринку;
- правильно оцінювати кон'юнктуру ринку;
- обґрунтовувати шляхи покращення маркетингової діяльності фірми.

4.Методичні рекомендації

Основним підсумком виробничої (переддипломної) практики для студентів є виконання календарного графіку, складання та захист звіту. Письмовий звіт поєднує всі розділи програми практики.

Період завершення практики дає можливість студенту реально оцінити свої сили, за допомогою викладача визначити основні недоліки у теоретичній підготовці, отримати навички для подальшої діяльності.

У студентів під час проходження практики може нагромаджуватись занадто багато інформації. У цьому випадку викладач зобов'язаний навчити студента правильному оформленню звітних матеріалів, дотриманню послідовності та точності викладання, а також вмінню вибирати найбільш суттєве. Тому студент, крім записів у щоденнику про виконану роботу, повинен скласти звіт про проходження (виконання графіку) практики по розділах.

Основним документом, де фіксується процес проходження студентом практики, є щоденник проходження практики.

4.1.Правила ведення і заповнення щоденника

Щоденник — це основний документ студента під час проходження практики. Під час проходження практики студент щодня коротко ручкою повинен записувати у щоденник усе, що він зробив згідно з календарним планом проходження практики. Щонайрідше раз на тиждень студент зобов'язаний подавати щоденник для перегляду керівникам практики від навчального закладу та бази практики, які перевіряють щоденник, роблять письмові зауваження, дають додаткові завдання і підписують виконані студентом записи. Після завершення практики заповнений щоденник подається керівникам практики від навчального закладу і бази практики. Оформлений щоденник з відгуками та підписами керівників, печаткою підприємства студент повинен захистити перед комісією навчального закладу. Без заповненого щоденника практика не зараховується.

4.2.Вимоги до оформлення звіту про проходження виробничої (переддипломної) практики

Звіт про проходження виробничої (переддипломної) практики має наступну структуру:

- титульну сторінку;
- рецензія на проходження практики;
- зміст;
- вступ, де зазначаються мета і завдання практики (2-3 стор.);
- основна частина (30-40 стор.);
- висновки та пропозиції (3-5 стор.);
- список використаних джерел;
- додатки (у разі необхідності).

Загальний обсяг звіту має бути в межах 20-50 стор. (без додатків).

Підсумком виробничої (переддипломної) практики для студентів є виконання календарного графіка, написання та захист звіту, оформлення щоденника практики.

Титульна сторінка повинна містити ряд обов'язкових параметрів і давати інформацію про:

- назву міністерства та найменування вищого навчального закладу;
- назву кафедри, де проходить виробнича (переддипломна) практика;

- назву роботи;
- прізвище, ім'я, по батькові студента і його підпис;
- прізвище та ініціали керівника від бази практики, його посада і підпис, завірені печаткою підприємства, де саме студент проходив практику;
- прізвище та ініціали керівника від кафедри і його підпис;
- оцінки за національною шкалою та ECTS;
- членів комісії по захисту звіту;
- місто й рік виконання роботи.

Зміст демонструє структуру звіту з практики. У Вступі необхідно висвітлити завдання виробничої (переддипломної) практики та актуальність вивчення процесу маркетингової діяльності та її вдосконалення на обраній базі практиці. При формулюванні мети необхідно уникати слів «вивчення» чи «дослідження», які вказують не на саму мету, а на способи її досягнення.

Основна частина роботи складається з трьох розділів, поділених на підрозділи. Кожен розділ розпочинається з нової сторінки.

В першому розділі необхідно подати: загальну характеристику підприємства (базу практики), його структури, основні показники діяльності в динаміці (не менш як за три роки), вимоги до охорони праці на підприємстві.

Другий розділ – аналітичний. Необхідно проаналізувати сучасний стан об'єкта дослідження, його маркетингової діяльності, комплексу маркетингу та маркетингового середовища. Розділ має практичне спрямування та містить результати самостійного економічного, фінансового, статистичного та маркетингового аналізу попередньо зібраної інформації. Аналізу підлягає потенціал підприємства та маркетингові проблеми, які підлягають вирішенню. Виклад матеріалу не повинен бути суто описовим, оскільки метою дослідження є оцінка маркетингової складової підприємницької діяльності.

Третій розділ – рекомендаційний. Суть його полягає в наданні рекомендацій та пропозицій щодо удосконалення інструментів маркетингу та маркетингу-мікс на базі практиці. В даному розділі студент повинен зазначити результати власних досліджень, запропонувати шляхи підвищення ефективності управління підприємством та навести свої пропозиції щодо вибору певної стратегії маркетингу. Рекомендації щодо напрямів усунення недоліків, покращення результатів діяльності підприємства (фірми, організації) мають бути науково обґрунтовані.

Завершальним етапом написання звіту з виробничої (переддипломної) практики є оформлення висновків. У висновках викладають важливі практичні результати, одержані в ході практики. Це послідовне, логічно побудоване викладення отриманих результатів та їх співвідношення із загальною метою та конкретними завданнями, поставленими й сформульованими у вступі. У висновках слід акцентувати увагу на якісних і кількісних показниках здобутих результатів, обґрунтувати достовірність результатів, викласти рекомендації щодо їх використання.

Порядок оформлення списку використаних джерел. Список використаних джерел містить бібліографічні описи використаних джерел і розміщується після висновків. Даний розділ роботи розміщують з нової сторінки, а самі джерела нумерують арабськими цифрами і розміщують в такій послідовності:

1. Закони України;
2. Постанови Верховної Ради та Уряду України, Укази Президента; міжнародні нормативно-правові документи;
3. нормативні документи (положення, правила, інструкції) із вказанням того, коли і ким затверджені;
4. книги, статті та інші видання кириличною абеткою в алфавітному порядку;
5. книги, статті та інші джерела латинською абеткою в алфавітному порядку.

Відомості про джерела, включені до списку, слід оформляти згідно з вимогами державного стандарту. Для інформаційних матеріалів джерел Інтернету, обов'язкове посилання на відповідну web-адресу.

За необхідності формують додатки до звіту. Додатки містять різний за змістом допоміжний матеріал, який має додаткове, довідкове значення, але необхідний для повного висвітлення результатів проходження виробничої практики. Додатки слід оформлювати у вигляді окремої частини, розташовуючи їх у порядку появи посилань на них у тексті звіту з практики. Кожний додаток повинен починатися з нової сторінки, мати заголовок, надрукований посередині рядка з великої літери. У правому верхньому куті над заголовком з великої літери повинно бути надруковано слово «Додаток» і велика літера, що його позначає, наприклад «Додаток Б». додатки позначають літерами української абетки (крім літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь).

Ілюстрації, таблиці, формули та рівняння, що є у тексті додатка, слід нумерувати в межах кожного додатка. Наприклад, рисунок А. 3 — третій рисунок додатка А; таблиця В. 2 — друга таблиця додатка В; формула (Б. 1) — перша формула додатка Б. Якщо у звіті як додаток використовується документ, що має самостійне значення і оформлюється згідно з вимогами до документа цього виду, його копію вміщують у роботі без змін в оригіналі. У верхньому правому куті копії документу пишуть слово «Додаток А».

5. Підведення підсумків практики

Після закінчення терміну практики студенти звітують про виконання програми та індивідуального завдання, науково-дослідної роботи тощо. Письмовий звіт разом зі щоденником, який завіряється керівником практики від підприємства, подається на рецензування керівнику практики від кафедри. Звіт практики повинен відповідати вимогам щодо оформлення, змісту всіх розділів програми, індивідуального завдання. Належним чином оформлений звіт кожен студент повинен здати у 1- денний термін після закінчення практики (разом з оформленим щоденником) на перевірку керівникові практики від кафедри.

Звіт практики студент захищає перед комісією, призначеною кафедрою. До складу комісії входять керівники практики від кафедри, викладачі кафедри, які викладали спеціальні дисципліни, і в разі потреби керівники від баз практики. За результатами перевірки звіту, його захисту студентом, а також спостереження за виконанням календарного графіку проходження практики надається детальна характеристика роботи студента при отриманні практичних знань, що виражається виставленням комплексної диференційованої оцінки. Оцінку за практику виставляють у відомість обліку успішності, індивідуальний навчальний план і залікову книжку студента за підписами членів комісії відповідно до Положення про контроль та оцінювання навчальних досягнень студентів Університету.

Студент, який не дотримався вимог (завдання та графіку проходження практики), що отримав негативний відгук керівників та незадовільну оцінку під час захисту (що фіксується в екзаменаційній відомості), направляється на практику під час канікул або виключається з ВУЗу у встановленому порядку. Студент, який повністю не виконав графік та завдання практики з поважних причин (тривала хвороба, тощо, що підтверджується відповідними документами) повинен написати заяву, на підставі якої наказом продовжується термін проходження практики. Після її завершення захист звіту проводиться на загальних підставах. Питання про ліквідацію заборгованості кожного студента вирішується на підставі особистої заяви на ім'я декана факультету та письмового дозволу останнього.

Студент, який отримав оцінку «незадовільно» за формою «К», відраховується з університету.

6.Критерії оцінювання

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:

- оцінка проходження практики керівником практики від підприємства (максимально 30 балів);
- оформлення звіту з практики. Оцінює керівник практики від кафедри (максимально 20 балів);
- оцінка захисту практики. Оцінює керівник практики від кафедри (максимально 50 балів).

Академічна доброчесність: передбачається, що роботи студентів будуть їхніми оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Відвідання консультацій та бази практики є важливою складовою виробничої практики. Очікується, що всі студенти добросовісно дотримуватимуться календарного графіку проходження практики, відвідають настановчу лекцію перед початком практики та за необхідності консультації з викладачем, щодо проходження виробничої практики. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідання бази практики та настановчої лекції перед її початком. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в 4-бальну шкалу та шкалу за системою ECTS здійснюється в такому порядку:

Шкала оцінювання Університету, національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
81-89	B	добре	
71-80	C	задовільно	
61-70	D		
51-60	E		
0-50	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

Студенти, що отримали сумарний бал, нижчий за 51 за національною шкалою, отримують оцінку FX за шкалою ECTS та скеровуються на повторний захист практики.

7.Рекомендована література

1. Майовець Є.Й., Майовець Я.М. Маркетинг у роздрібній торгівлі: навч. Посібник. Львів: «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2022. 220с.
2. Городняк І.В. Поведінка споживача: навч. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2018. 256 с.
3. Збірник тестів із маркетингу / за ред. Є.Й. Майовця. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2018. 416 с.
4. Кузик О. Маркетинг послуг: технології та стратегії. Львів: Видавництво ЛНУ імені Івана Франка, 2018. 338 с.
5. Кузик О.В. Стратегічний маркетинг: теорія та методологія: навч. посіб. Львів: ЛНУ, 2015. 240 с.
6. Майовець Є., Кузик О. Маркетингові комунікації. Навчальний посібник. Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2013. 192 с.
7. Майовець Є.Й. Маркетинг: теорія та методологія: навч. посібник. Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2013. 450 с.
8. Практикум з маркетингу: навч. посіб. / за ред. Проф. Майовця Є.Й. Львів: Видавництво «Край», 2014. 244 с.
9. Словник термінів з маркетингу / за ред. Є.Й. Майовця. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 228 с.
10. Тенденції розвитку маркетингу в Україні: функціональний підхід: монографія / За наук. ред., проф. Є.Й. Майовця. Львів, 2016. 262 с.

Інформаційні ресурси:

1. Міжнародна маркетингова група. URL: [http:// www.marketingua.com/](http://www.marketingua.com/)
2. Український журнал про маркетингові комунікації і медіа «MarketingMediaReview» (MMR). URL: <http://www.mmr.net.ua>
3. Журнал «Маркетинг и реклама» URL: <http://www.mr.com.ua>
4. Журнал «Маркетинг і менеджмент інновацій» URL: <https://mmi.fem.sumdu.edu.ua>
5. «Маркетинг в Україні». Науковий журнал. URL: <http://uam.in.ua/rus/projects/marketing-in-ua/>
6. «Маркетинг: теорія і практика». Науковий журнал. URL: http://www.nbuuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Mtip/index.html
7. Українська Асоціація Маркетингу. URL: <http://uam.in.ua/>
8. Американська асоціація маркетингу. URL: <https://www.ama.org>
9. Маркетинговий портал. URL: <http://www.marketing-research.in.ua>

8.Додатки

Додаток 1. Щоденник практики

Форма № Н-7.03

Львівський національний університет імені Івана Франка

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

_____ (вид і назва практики)

студента _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Факультет (коледж) _____

Кафедра(циклова комісія) _____

освітній ступінь /
освітньо-кваліфікаційний рівень _____

напрямок підготовки /спеціальність _____

_____ курс, група _____

Студент _____
(прізвище, ім'я, по батькові)
вибув з Університету

Декан факультету « _____ » _____ 20__ року

Печатка
факультету

Студент _____
(прізвище, ім'я, по батькові)
прибув на підприємство, в організацію, установу

Печатка
підприємства, організації, установи « _____ » _____ 20__ року

(підпис) (посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Вибув з підприємства, організації, установи

Печатка
підприємства, організації, установи « _____ » _____ 20__ року

(підпис) (посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Додаток 2. Зразок титульної сторінки звіту про проходження виробничої
(переддипломної) практики

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Кафедра маркетингу

ЗВІТ

про проходження виробничої (переддипломної) практики
на базі ТзОВ «ВІСТ ГРУП»
(вказати повну назву підприємства)

Студентки групи ЕкнМ – 213
Спеціальності 075 «Маркетинг»
Середохи Світлани Михайлівни

(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник практики від підприємства

(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник практики від кафедри

доц. Зіньцьо Ю.В.

(підпис) (прізвище та ініціали)

Національна шкала _____
Кількість балів: _ Оцінка: ECTS _

Члени комісії

(підпис)

Зіньцьо Ю.В.

(прізвище та ініціали)

(підпис)

Чуба Н.В.

(прізвище та ініціали)

(підпис)

Майовець Є.Й.

(прізвище та ініціали)

ЛЬВІВ-2021

Додаток 3. Типовий календарний графік проходження виробничої (переддипломної)
практики

№ п/п	Розділи програми практики	Кількість робочих днів ¹ ¹ Кількість днів визначається з врахуванням характеру діяльності фірми.
1	Прибуття на базу практики	0.5
2	Проведення вступного інструктажу з охорони праці	0.5
3	Ознайомлення з організаційною структурою служби маркетингу, принципами її побудови,	0.5
4	Ознайомлення з маркетинговим мікро- та макросередовищем діяльності підприємства (покупці, конкуренти, демографічне середовище, науково-технічне середовище і тощо)	0.5
5	Ознайомлення і вивчення товарної політики підприємства на ринках його роботи (вітчизняних і зарубіжних). Вивчення цінової політики, яка проводиться підприємством	2
6	Ознайомлення і вивчення збутової діяльності підприємства. Вивчення рекламної діяльності	2
7	Ознайомлення з порядком планування маркетингу та проведенням його контролю	1
8	Збір кінцевих матеріалів для написання звіту за результатами практики. Оформлення звіту	2
9	Захист звіту з практики	1

Додаток 4. Зразок угоди на проведення практики студентів

Форма № Н-7.01

УГОДА № _____ на проведення практики студентів Львівського національного університету імені Івана Франка

місто _____ “ _____ ” _____ 20 р.

Ми, що нижче підписалися, з однієї сторони Львівський національний університет імені Івана Франка (далі – Університет) в особі ректора Мельника Володимира Петровича, який діє на підставі Статуту Університету, і з другої сторони _____

(назва підприємства, організації, установи)

(далі – база практики) в особі _____,
(посада, прізвище та ініціали)

що діє на підставі _____
(статут підприємства, розпорядження, доручення)

уклали між собою цю угоду на проведення практики студентів.

1. База практики зобов’язується:

1.1. Прийняти студентів на практику згідно з календарним планом:

№ з/п	Шифр і назва напрямку підготовки, спеціальності	Курс	Вид практики	Кількість студентів	Терміни практики	
					початок	закінчення

1.2. Надіслати до Університету повідомлення встановленого зразка про прибуття на практику студента (ів).

1.3. Призначити наказом кваліфікованих спеціалістів для безпосереднього керівництва практикою.

1.4. Створити необхідні умови для використання студентами програм практики, не допускати використання їх на посадах та роботах, що не відповідають програмі практики та майбутній спеціальності.

1.5. Забезпечити студентам умови безпечної роботи на кожному робочому місці. Проводити обов’язкові інструктажі з охорони праці: ввідний та на робочому місці. У разі потреби навчати студентів-практикантів безпечних методів праці. Забезпечити спецодягом, запобіжними засобами, лікувально-профілактичним обслуговуванням за нормами, встановленими для штатних працівників.

1.6. Надати студентам-практикантам і керівникам практики від навчального закладу можливість користуватись лабораторіями, кабінетами, майстернями, бібліотеками, технічною та іншою документацією, необхідною для виконання програми практики.

1.7. Забезпечити облік виходу на роботу студентів-практикантів. Про всі порушення трудової дисципліни, внутрішнього розпорядку та про інші порушення повідомляти Університет.

1.8. Після закінчення практики дати характеристику кожного студента-практиканта, в якій відобразити якість проходження практики.

1.9. Додаткові умови: _____

2. Університет зобов'язується

2.1. За два місяці до початку практики надати базі практики для погодження програму практики, а не пізніше ніж за тиждень – список студентів, яких скеровують на практику.

2.2. Призначити керівниками практики кваліфікованих викладачів.

2.3. Забезпечити дотримання студентами трудової дисципліни і правил внутрішнього розпорядку. Брати участь у розслідуванні комісією бази практики нещасних випадків, якщо вони сталися з студентами під час проходження практики.

3. Відповідальність сторін за невиконання угоди.

3.1. Сторони відповідають за невиконання покладених на них обов'язків щодо організації і проведення практики згідно з законодавством про працю України.

3.2. Усі суперечки, що виникають між сторонами за цією угодою, вирішуються у встановленому порядку.

3.3. Угода набуває сили після її підписання сторонами і діє до кінця практики згідно з календарним планом.

3.4. Угода складена у двох примірниках: по одному – базі практики та Університету.

4. Місцезнаходження сторін і розрахункові рахунки:

Львівський
університет
імені Івана Франка
вул. Університетська, 1
м. Львів, 79000

національний

Назва _____

Керівник _____

Адреса _____

ЄДРПОУ/ЗКПО _____

Код ЗКПО 02070987 МФО 820172
Державна Казначейська служба
України
у м. Києві
Р/р: UA
788201720313211002201001061

Контактна особа

П І П _____

тел. _____

e-mail _____

Підписи та печатки:

Університет:

База практики:

М.П. « ____ » _____ 20__ року

М.П. « ____ » _____ 20__ року

Додаток 5. Приклад оформлення бібліографічного опису у списку
використаних джерел

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Один чи більше авторів без редактора	<p>1. Федорова Л.Д. З історії пам'яткоохоронної та музейної справи у Наддніпрянській Україні. 1870-ті – 1910-ті рр. Київ, 2013. 373 с.</p> <p>2. Пичугина Т.С., Баранов П.Ю., Пичугин С.А. Модель возведення комплексу об'єктів (расчет эффективности капитальных вложений). Харьков, 1985. 136 с.</p> <p>3. Лусь В.І., Киркач Т.Є., Мандріченко О.Є., Радченко А.О. Практикум з нарисної геометрії: навч. посібник. Харків: ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2014. 118 с.</p> <p>4. Zhovinsky E.Ya., Kryuchenko N.O., Paparyha P.S. Geochemistry of Environmental Objects of the Carpathian Biosphere Reserve. Kyiv, 2013. 100 p.</p>
Один чи більше авторів із редактором	<p>1. Воробей П.А. Кримінальна відповідальність за незаконну торговельну діяльність: монографія / за ред. В.К. Матвійчука. Київ: Укр. академія внутр. справ, 1996. 116 с.</p> <p>2. Закон України «Про Національну поліцію»: наук.-практ. коментар / О.І. Безпалова, К.Ю. Мельник, О.О. Юхно та ін.; за заг. ред. В.В. Сокурєнка; передм. В.В. Сокурєнка. Харків, 2016. 408 с.</p>
Без автора (збірники, матеріали конференцій, книги за редакцією, укладачі, упорядники)	<p>1. Україна в цифрах. 2007: стат. зб. / Держ. комітет статистики України. Київ, 2008. С. 185–191.</p> <p>2. Софія Київська: Візантія. Русь. Україна. Вип. II. Київ, 2012. 464 с.</p> <p>3. Правова основа діяльності органів державної влади: зб. нормат. актів / упоряд. П.М. Любченко. Харків: ФІНН, 2010. 303 с.</p> <p>4. Експлуатація і технічне обслуговування газорозподільчих станцій магістральних газопроводів / заг. ред. А.А. Руднік. Київ, 2003. 370 с.</p> <p>5. Electrodes of conductive metallic oxides / J.M. Honig et al. Amsterdam: Elsevier, 1980. 260 p.</p> <p>6. Ресурсосбережение и энергоэффективность инженерной инфраструктуры урбанизированных территорий и промышленных предприятий: материалы II Международной научно-технической интернетконференции (2–27 февраля 2016 г., Харьков). Харьков, 2016. 150 с.</p>
Багатотомне видання	<p>1. Ушинський К.Д. Людина як предмет виховання. Спроба педагогічної антропології: вибрані твори. Київ: Рад. школа, 1983. Т. 1. 480 с.</p> <p>2. Юридична енциклопедія: в 6 т. / за ред. Ю.С. Шемшученка. Київ: «Укр. енциклопедія» ім. М.П. Бажана, 1999. Т. 2. 784 с.</p> <p>3. Франко І. Твори: у 50 т. Т. 45. Київ, 1986. 480 с.</p> <p>4. Енциклопедія історії України: у 10 т. / ред. рада: В.М. Литвин (гол.) та ін.; Ін-т історії України НАН України. Київ: Наук. думка, 2005. Т. 9. С. 36–37.</p>
Части	<p>Розділ книги Наумов М.С. Напрями впливу інтелектуалізації економіки на</p>

<p>на видан ня</p>	<p>розвиток ринкових відносин в Україні. Трансформаційні процеси в суспільстві в умовах інформаційної економіки: монографія / В.П. Решетило, М.С. Наумов, Ю.В. Федотова. Харків, 2014. С. 213–241.</p> <p>Стаття в журналі, газеті</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Яцків Я.С., Радченко А.І. Про ефективність видання наукових журналів в Україні. Вісник НАН України. 2012. № 6. С. 62–67. 2. Мозоль А.П. Злочинність мігрантів (кримінологічна характеристика). Вісник Університету внутрішніх справ. Серія «Право». 1999. Вип. 7. Ч. 2. С. 112–119. 3. Аврамцев О. Хронограф: події в історії. Слобідський край. 2015. 27 січня. С. 8. <p>Тези доповідей у матеріалах конференцій</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Скальський В.Р. Становлення методу акустичної емісії в установах Західного наукового центру. Теорія і практика раціонального проектування, виготовлення і експлуатації машинобудівельних конструкцій: праці 2 міжнар. наук.-техн. конф. (Львів, 11–13 листопада 2010 р.). Львів, 2010. С. 9–10. 2. Борисова В.І. Зміст заповіту. Проблеми цивільного права та процесу: матеріали наук.-практ. конф., присвяч. пам'яті проф. О.А. Пушкіна (Харків, 27 травня 2016 р.). Харків: ХНУВС, 2016. С. 20–24.
<p>Електронні ресурси</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Наукові публікації і видавнича діяльність НАН України. Київ, 2007. URL: http://www.nas.gov.ua/publications (дата звернення: 19.03.2014). 2. Вільчик Т.Б. Відповідальність адвоката перед клієнтом: напрями гармонізації законодавства України до європейських стандартів. Форум права. 2016. № 1. С. 30–36. URL: http://nbuv.gov.ua/jpdf/FP_index.htm_2016_1_7.pdf (дата звернення: 20.09.2016). 3. Харківський національний університет внутрішніх справ // Вікіпедія: вільна енциклопедія. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Харківський_національний_університет_внутрішніх_справ (дата звернення 15.09.2016). 4. Axak N. Development of multi-agent system of neural network diagnostics and remote monitoring of patient. Eastern-European Journal of Enterprise Technologies. 2016. Vol. 4, № 9(82). P. 4–11. DOI: 10.15587/17294061.2016.75690. 5. Кожухівський А.Д. Імітаційне моделювання систем масового обслуговування [Електронний ресурс]: практикум / Черкас. держ. технол. унт. Електрон. текст, дані. Черкаси, 2009. 1 електрон. опт. диск (CD-R).
<p>Дисертації та автореферат и (може бути не вказане місце захисту та повна назва спеціальнос ті)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Черевко П.П. Створення юридичних осіб приватного права: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03. Київ, 2008. 225 с. 2. Савченко Л.А. Особисті права та обов'язки батьків і дітей за сімейним законодавством України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03. Київ, 1997. 27 с. 3. Дутко А.О. Юридичні конструкції та їх використання в законотворчій практиці України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.01 «Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень»; Львівський держ. ун-т внутр. справ. Львів, 2010. 20 с.
<p>Закони та інші</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. №

нормативні документи	<p>254к/96ВР / Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.</p> <p>2. Про Національну поліцію: Закон України від 2 липня 2015 р. № 580VIII / Верховна Рада України. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19 (дата звернення: 26.08.2016).</p> <p>3. Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020»: Указ Президента України від 12 січня 2015 р. № 5/2015 / Президент України. Офіційний вісник Президента України. 2015. № 2. С. 14. Ст. 154.</p> <p>4. Загальна декларація прав людини: прийнята і проголош. резолюцією 217 А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1948 р. // База даних «Законодавство України». URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015 (дата звернення: 26.08.2016).</p> <p>5. Гражданский кодекс Республики Беларусь. Минск: Национальный центр правовой информации республики Беларусь, 1999. 442 с.</p> <p>6. Гражданский кодекс Российской Федерации от 30 ноября 1993 г. № 51ФЗ. Российская газета. 1994. 8 декабря. № 238–239. Ст. 1551.</p>
Архівні документи	<p>1. Науковий архів Інституту історії України НАН України. Ф. 2. Оп. 3. Спр. 170. № 1. Арк. 5.</p> <p>2. Приветственный адрес в честь 50-летия творческой и научнопедагогической работы А.Н. Бекетова от ректора ХИИКСа. Музейный комплекс Харьков. нац. ун-та гор. хоз-ва им. А.Н. Бекетова. Осн. Ф. 125. Вх. инв. № 225.</p> <p>3. Заява приват-доцента по кафедрі філософії Київського університету П. Светлова від 23.10.1919 про необхідність читання курсу гносеології. Державний архів м. Києва. Ф. 16. Оп. 469. Спр. 381. 13 арк.</p>
Стандарти, патенти, препринти, каталоги	<p>1. ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. Київ, 2016. 16 с. ГОСТ Р 517721-2001.</p> <p>2. Аппаратура радиоэлектронная бытовая. Входные и выходные параметры и типы соединений. Технические требования. М., 2001. 27 с.</p> <p>3. Люмінісцентний матеріал: пат. 25742 Україна: МПК6 C09K11/00, G 01T1/28, G 21H3/00. № 200701472; заявл. 12.02.07; опубл. 27.08.07, Бюл. № 13. 4 с.</p> <p>4. Панасюк М.І., Скорбун А.Д., Сплошной Б.М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль: Ін-т пробл. безпеки АЕС НАН України, 2006. 7 с. (Препринт. НАН України, Ін-т пробл. безпеки АЕС; 06-1).</p> <p>5. Національна академія наук України. Анотований каталог книжкових видань 2008 року. Київ: Академперіодика, 2009. 444 с.</p>